

HET BELGISCHE MAGAZINE OVER DE MECHANISATIE IN TUIN EN GROENE ZONES ... MET EEN KNIPOOG NAAR DE MENS ERACHTER

Driemaandelijks tijdschrift
16e jaargang nr. 59 | maart 2023

WWW.GREENTECHPOWER.EU

GreenTechPOWER

HELPS YOU GROW YOUR BUSINESS

‘Bomen komen elkaar niet tegen, mensen wel’ ... tenzij bij Spectrum Boombeheer

Spectrum Boombeheer in Gentbrugge biedt een heel gamma boomverzorgingswerken aan en is daarnaast gekend voor zijn advies over bomen. De focus – of zeg maar bedrijfsmissie – is om zoveel mogelijk bomen te behouden. In sommige situaties worden er zelfs projecten opgestart om bomen te verplaatsen. In dat geval komen bomen elkaar wél tegen. We hadden een afspraak met zaakvoerder Kjel Dupon in zijn nieuwe kantoor aan de rand van Gentbrugge.

✍ Helena Menten | 📷 Helena Menten, Spectrum Boombeheer en Tim Van de Velde Photography

GreenTechPower: ‘Hoe ben je gestart?’

Kjel Dupon: ‘Ik ben op mijn 23 jaar afgestudeerd als kunstwetenschapper, iets heel anders dan wat ik nu dagelijks doe. Kort nadat ik afgestudeerd was, wist ik niet wat ik met mijn diploma wou gaan doen. Mijn vrouw en ik zeilden in 2013 naar Nieuw-Zeeland. In totaal waren we twee jaar onderweg. Tijdens een van onze uitstappen hadden we een gesprek met iemand die om den brode elke dag in bomen klom. Ik was indertijd zelf bezig met speleologie en rotsklimmen en het trok mij aan om van mijn hobby mijn werk te maken. Ik heb kort na het gesprek de daad bij het woord gevoegd en vrij kort erna kon ik voor drie maanden aan de slag bij een boomklimbedrijf. Toen was het voor mij nog pure fun. Onze reis liep in november op haar einde, en ik wist dat er in december een opleiding voor boomverzorger zou starten in België. Hier heb ik mij onmiddellijk voor ingeschreven. Toen we in december terug in België waren, begon ik onmiddellijk met de opleiding en ging ik mijn diensten als boomverzorger aanbieden. Nergens wilde men een boomverzorger vast in dienst hebben. In afwachting van mijn bijberoep ging ik werken in een textiel fabriek want uiteraard had ik ook geld nodig. In de weekends deed ik de nachten zodat ik in de week de focus kon leggen op mijn opleiding en boomverzorgingswerk kon zoeken. Intussen was alles in orde voor mijn bijberoep: ik kocht mijn eerste bestelwagen en het nodige materieel. Ik las boeken à volonté, ik had inspirerende docenten, bezocht alle mogelijk denkbare parken, enzovoort. Ik deed veel aan zelfstudie en ik was enorm gemotiveerd.’

‘Kort daarop kreeg ik een telefoon van Krinkels met een jobaanbieding voor het geven van boomadvies en die heb ik met beide handen aangenomen. Mijn job bestond uit heel veel boomveiligheidscontroles, mechanische onderzoeken zoals trekproeven en later ook werfleiding waarbij ik leerde om werkploegen aan te sturen en efficiënt middelen en materieel in te zetten. Rond 2017 merkte ik dat het werken bij

‘Elke boom heeft zijn eigen verhaal.’
Kjel, zaakvoerder

Krinkels niet meer matchte met wat ik wou doen in de toekomst. Ik klom weinig terwijl dat echt was wat ik wou. Toen heb ik de stap van bijberoep naar volledig zelfstandig gezet. In 2019 is mijn vaste klimmer Lander erbij gekomen. En voordat hij afstudeerde, lag er een vast contract klaar en dat heeft hij met beide handen aangenomen. Tot en met 2020 heb ik wekelijks ongeveer één dag advies gegeven en vier dagen in de bomen geklommen. Ik werkte veel mee met zeer ervaren onderaannemers en collega’s. Van hen heb ik veel geleerd en leer ik nog altijd veel, en daar ben ik zeer dankbaar voor. Vandaag ligt de focus voor mij op advies en alle balletjes van de zaak in de lucht houden.’

GTP: ‘Lander kwam dan wel uit een opleiding gericht op boomverzorgers?’

Kjel: ‘Zowel Lander als Natan hebben groenmanagement gestudeerd en achteraf gezien is dat een passend profiel om bij ons te werken. Natan is al acht jaar professioneel boomverzorger en is enkele maanden geleden bij Spectrum in dienst getreden. Intussen helpt hij mee met de planning en gaat hij ook nog mee klimmen. Als team zoeken we er nu naar om alle taken evenwichtig te verdelen en iedereen zoveel mogelijk met zijn talent te laten werken. Het is leuk dat iedereen voor verschillende doelen kan worden ingezet, en vooral dat iedereen het met veel plezier doet.’

GTP: ‘Volgen jullie dan zelf nog opleidingen?’

Kjel: ‘Iedereen heeft bij ons een ETW-opleiding gedaan of volgt deze nog. Voor mij is dat echt een

‘Op Dok Noord in Gent verplaatsten we twee platanen. Het was een heel delicaat proces dat ruim een jaar in beslag nam.’

→
vereiste om het attest te kunnen voorleggen of het binnen het jaar te halen. Het geeft aan dat je de manier van werken kent en ook de veiligheidsvoorschriften wanneer je met je team aan het klimmen bent.'

European Tree Worker-opleiding (ETW)

Kjel: 'Toen ik de opleiding volgde, was het aanbod vooral tweejarig avondonderwijs. Maar de dag van vandaag kan je die ETW-opleiding ook in dagonderwijs volgen op één jaar. Als een collega bij Spectrum zich graag wil specialiseren in bepaalde aspecten van boomverzorging dan zal ik hem ook steunen. Het is voor een bedrijf een meerwaarde om zo iemand in je team te hebben. Je krijgt tijdens je opleiding wel les over diverse onderwerpen, maar het is belangrijk te blijven specialiseren en bijscholen.'

Specifieke certificaten

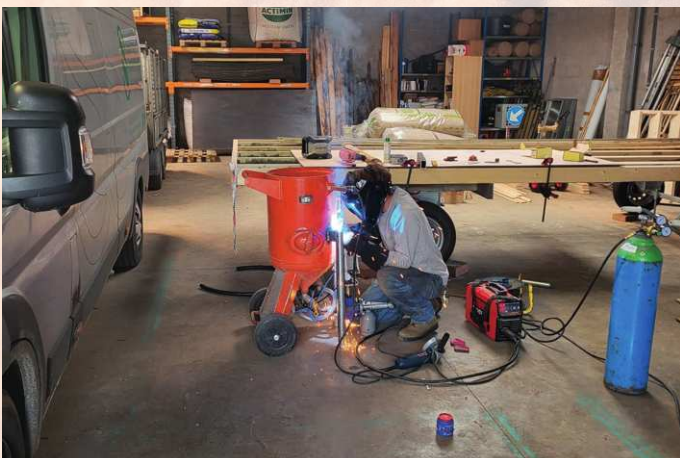
Kjel: 'In verschillende vakgebieden kun je specifieke certificaten behalen en dat is bij boomverzorging niet anders. De laatste tien à twintig jaar is bijvoorbeeld de interesse in veteranenbomen opvallend gestegen. Deze oudere bomen hebben een eigen ecosysteem en dat vraagt ook een zekere kennis om ze te beheren. Er bestaat hiervoor een Europees certificaat VETcert, zowel op uitvoerend als adviserend niveau. Zelf heb ik dit reeds behaald en Natan gaat ook zijn kans wagen zodra er nog een examen wordt georganiseerd. Een voordeel aan deze certificaten is dat ze slechts een aantal jaar geldig zijn. Je zal je kennis moeten bijschaven om het te blijven behouden. Wat ik persoonlijk als een pluspunt zie. Onze sector staat niet stil en we blijven op deze manier op de hoogte van de laatste inzichten.'

Creatief werken

Kjel: 'Tijdens het volgen van de opleiding krijg je een bepaalde manier van werken of denken aangeleerd. Als boomverzorger moet je creatief zijn en out of the box durven denken. We komen van ver wat betreft kennis over boomverzorging. Vandaag is er heel wat beschikbaar, maar we kunnen nog reuzenstappen zetten om het in de toekomst nog beter te doen. In onze buurlanden hebben ze vaak andere inzichten en soms komen van die kant ook wel eens interessante technieken overwaaien die we ook bij ons kunnen toepassen.'

GTP: 'Is het dan niet moeilijk om klanten mee te nemen in jullie verhaal?'

Kjel: 'Nee, zeker niet als je dat vergelijkt met tien jaar geleden. Soms vraag ik mij af of het te danken is aan onze overtuigingskracht of aan een mentaliteitswijziging. Meestal kunnen we klanten overtuigen van onze visie. Soms kunnen we een klant niet helpen omdat zijn vraag niet strookt met onze

'We kochten een plofmachine en pasten deze helemaal volgens onze eigen noden aan.'

Rabaud

TAKKENVERNIPPERAARS

Een veelzijdig assortiment voor allerlei soorten werkzaamheden...

Zelfrijdende, rupsbanden, tractor, wegonderstel, elektrisch...

Al onze modellen op www.rabaud.com

'We werken met vaste freelancers.'

visie. Dan moet je eerlijk kunnen zeggen waarvoor je staat als bedrijf. Het is echt heel uitzonderlijk dat we gezonde bomen wegdoen.'

GTP: 'Hoe is het werk verdeeld?'

Kjel: 'Ik schat circa 30% advies en 70% snoeiwerken. Het advies geven gebeurt meestal door mij. Voor de snoei- en klimwerken zijn er altijd twee of drie man op de baan. We hebben een vast team van eigen werknemers en vaste freelancers. Natan doet de planning en gaat ook twee à drie dagen per week mee. Hij bekijkt tijdens de planning welk team het meest geschikt is voor een bepaalde klus. We proberen ook iedereen in te zetten op zijn sterke kwaliteiten en rekening te houden met wat iemand graag doet.'

Samenwerking met de bouwsector

Kjel: 'Een tijdje terug kregen we van het ABS-bouwteam de vraag om mee te werken aan het ontwikkelen van een kijkwoning. We hebben toen een boomwaarderingplan opgesteld dat voor een architect visueel inzichtelijk maakt welke bomen waardevol zijn. Ik had twee monumentale acacia's (Robinia) aangeduid die een omtrek van twee à drie meter hadden en zeker moesten worden behouden. Zowel architect als bouwheer wilden deze bomen weg. Ze kwamen een meter van het gebouw waardoor stabiliteitsproblemen reëel waren. Bovendien stonden ze vlak voor een grote glaspartij waardoor ze het uitzicht gingen verstoren. We hebben heel hard aangedrongen om deze bomen te behouden. 'We kunnen ze altijd later vellen', was mijn argument. We hebben toen een alternatief funderingsconcept uitgedacht om wortelschade te vermijden. Het resultaat is dat het gebouw een halve meter hoger ligt dan het maaiveld. Architecturaal biedt dit een grote meerwaarde. Achteraf was iedereen ongelofelijk tevreden met het behoud van de bomen en nu staan ze te pronken op alle publiciteit rond deze woning.'

Het begeleiden van bomen in het ontwerpproces, ze beschermen tijdens het bouwen, en de nazorg en het onderhoud van de bomen door een driejaarlijkse snoeibeurt zijn de specialiteiten van Spectrum Boombeheer. Het bedrijf onderscheidt zich door het volledige pakket aan te bieden, van snoei tot gespecialiseerd advies.

Bomen en bouwerven

Kjel: 'Men gaat meer en meer boomverzorgers betrekken bij erven waar bomen staan. We hebben naast ons kantoor hier een bouwterf waar iedere twee weken een preventieadviseur komt kijken, maar niemand volgt de bomen op. Maar de stad wil wel dat de bomen hier blijven staan. We zien hier dat er

De ploffer aan het werk in het prachtige Brugge

'We huren onze zwaardere machines.'

al veel grond opgehoogd is op de wortels waardoor hun gezondheid ernstig achteruit zal gaan. Gent, Brugge en Antwerpen kijken steeds harder toe op het beschermen van bestaande bomen. Bomen geven veel verkoeling in de stad tijdens warme zomers. In het kader van de klimaatverandering beseffen openbare besturen het belang van bestaande bomen. Het zou een oplossing zijn dat men verplicht met een boomspecialist werkt op een bouwterf, net zoals er verplicht een archeologienota wordt opgemaakt of een EPB-verslag.'

Bomen staan niet altijd op de juiste plaats

Aan Dok Noord in Gent ging men een nieuw project realiseren waarbij de bestaande bomen behouden moesten blijven. Vaak kan er met technische oplossingen veel resultaat bekomen worden, maar dat was hier geen optie aangezien de bomen midden in het bouwproject stonden. Spectrum Boombeheer heeft dan de vraag gekregen of het een optie was om de twee platanen te verplaatsen.

Kjel en zijn team zijn begin vorig jaar gestart met een onderzoek waarbij ze op verschillende moeilijkheden stuitten. Onder meer ondergrondse betonnen structuren, oude treinsporen, nutsleidingen enzovoort. Dit is niet abnormaal want de bomen zijn gelegen in een oud industriegebied. Na onderzoek is er geconcludeerd dat een verplanting mogelijk was, maar dat het een hele delicate uitdaging zou worden. Rond maart werd de eerste stap gezet: de kluiten zo compact mogelijk maken voor de verplanting. Tijdens de zomer werden de bomen nauwlettend gemonitord en kregen ze voldoende water. In december werden ze dan naar hun nieuwe plekje gebracht.

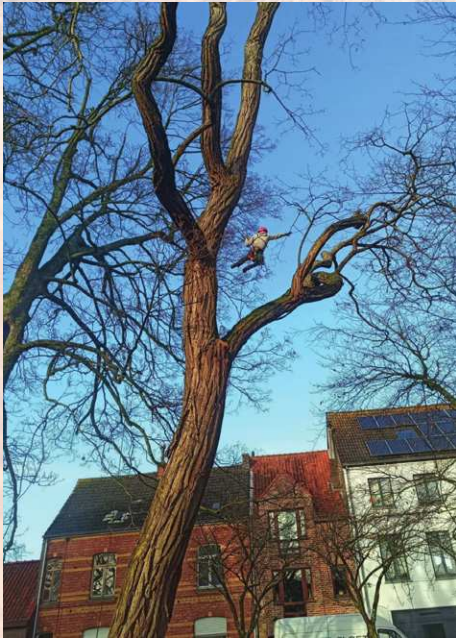
Niet elke boom is verplantbaar. Kjel: 'Als we vijf aanvragen krijgen, is er vaak maar één van de aanvragen waar we effectief de boom kunnen verplaatsen. Het is een heel delicaat proces. Vaak zie je dat er gewerkt wordt met een soort grote ijschepper die te grote bomen verplant met een te kleine kluit. Daar doen we niet aan mee. We doen aan maatwerk en maken verplantkluiten die voldoende groot zijn zodat er een grote kans is op succes.'

GTP: 'Is er dan meer vraag naar het verplanten van bomen?'

Kjel: 'In mijn netwerk zitten heel wat architecten en landschapsarchitecten. Van hen krijg ik wel meer en meer de vraag. Als ze zien dat het werkt dan gaan ze ons ook sneller opnieuw contacteren.'

GTP: 'Met welk materieel werken jullie dan voornamelijk?'

Kjel: 'Er is het materieel dat je nodig hebt om je werk goed te kunnen uitvoeren: klimgerief, kettingzaag, hakselaar ... Als er nieuwe technieken zijn of zaken op batterijen die handig zijn voor bepaalde werken dan gaan we daar zeker eens naar kijken.'

Al onze klimmers behaalden hun ETW-certificaat en zijn opgeleid volgens de normen van veilig werken.'

Deze perelaar werd beschadigd. Lander maakte zijn eigen constructie ter ondersteuning van de boom.

'We zetten iedereen in op zijn sterke punten.'

We hebben een zelfrijdende hakselaar van Bugnot die tot 12 cm diameter aankan. Voor grotere werken hebben we nu een Schliesing gekocht waar 30 cm door kan. Het trekt ook weer andere werken aan. We hebben zelf ook veel tijd, energie en onderzoek gestoken in onze eigen ploffer. We kunnen al ons materieel opbergen in een loods die we huren in een kleine kmo-zone.'

Ploffen van bomen

Een boom ploffen is een techniek die de laatste jaren meer en meer toegepast wordt in de groensector om verdichte bodems aan te pakken. Het blijft wel belangrijk om altijd eerst de exacte oorzaak van een kwijnende boom te zoeken. Ploffen is niet altijd de juiste oplossing.

Kjel: 'Vroeger werkten wij met een grondboor en staken we daar een mix van lava, compost en meststoffen bij zodat er meer lucht in de bodem kon, maar als resultaat hadden we nog steeds een verdichte bodem met daartussen wat losse gaten. We zijn toen gaan kijken wat er op de markt aanwezig was en hebben dan een toestel gekocht dat ons het meest geschikt leek. Zolang we op zandgronden werkten, werkte het toestel goed. Bij zware gronden zagen we echter dat onze machine verstopte. We hebben de hele machine uit elkaar gehaald en onderzocht. We hebben hier om de hoek een firma die gespecialiseerd is in compressoren en daar hebben ze ons echt heel goed geholpen. Al keken ze op een gegeven moment wel wat raar als we voor de zoveelste vraag aan hun deur stonden (*lacht*). We hebben heel wat onderdelen omgebouwd en hulpstukken toegevoegd. Nu hebben we een machine die ergonomisch werkt op elk type grond. Maar in de handel kun je vandaag geen toestel vinden dat geschikt is voor alle bodems.'

'We injecteren onder andere lavasteentjes die in de machine schuren waardoor bepaalde onderdelen regelmatig vervangen moeten worden. We werken samen met een bedrijf dat onderdelen op maat maakt zodat we elk onderdeel van de machine op stock hebben. Iemand uit het team kent de machine door en door en weet ook hoe hij de onderdelen moet vervangen. We werken nu ongeveer twee jaar met onze eigengemaakte plofmachine en de vraag blijft wel toenemen. We zijn trots dat onze eigen creativiteit erin zit. Het was echt een boeiend proces om de machine volledig op onze noden af te stemmen.'

GTP: 'Hoe staan jullie tegenover machines met accuaandrijving?'

Kjel: 'We hebben drie elektrische kettingzagen met tophendels. Die zijn comfortabel om te klimmen en vergen weinig inspanning om ze te starten. Voor de communicatie is het ook een pak makkelijker. Maar voor bepaalde snoeiwerken of grotere bomen blijft een benzinemotor met meer power nog steeds nodig. Elektrische kettingzagen worden krachtiger, maar momenteel kunnen ze nog niet wat een motorische kettingzaag kan. Als ze krachtiger zouden worden dan zou een omschakeling wel op de planning staan. We wachten dus geduldig af.'

GTP: 'Hoe kijken jullie naar de toekomst?'

Kjel: 'Ik merk dat onze maatschappij de bomen meer naar waarde schat en vooral de jongere generatie. Je voelt dat de politiek mee op de kar springt en de mond vol heeft van bomen. Vandaag beseffen mensen wel echt wat de meerwaarde is van bomen. Het is een hoopgevende evolutie.'

'De financiële crisis zorgt echter voor budgettaire krappere tijden. Ik hoop dat er voldoende budgetten voor bomen blijven komen en dat deze goed besteed gaan worden. We hopen dat mensen de juiste keuzes gaan maken. Het is onze taak als boomverzorger om de waarden van bomen te communiceren aan de samenleving. Ik denk dat de interesse voor de ETW-opleiding verder zal stijgen. Als je twijfelt, is het dus zeker een aanrader om als boomverzorger je job ten volle te kunnen uitoefenen. Boomverzorging is een spannend en gevarieerd beroep.'

'Een tijdje terug kregen we van ABS-bouwteam de vraag om mee te werken aan het ontwikkelen van een kijkwoning.'